

Høringer på regjeringen.no

Takk for ditt høringsvar

Kvittering og en kopi av høringsvaret er sendt til: hanne.andresen@apotek.no

Merk at det kan ta litt tid før du mottar kvitteringen, da eventuelle vedleggsfiler skal gjennom en viruskontroll.

Ditt høringsvar vil først vises på regjeringen.no etter at svaret er blitt manuelt godkjent.

Avgitt høringsvar

Tidspunkt for innsending: 6.07.2023

Høring - NOU 2023: 5 Den store forskjellen

Avgi høringsvar

Utvalget skriver innledningsvis om kjønns betydning for helse. Kvinner og menn har ulik biologi, de lever ulike liv, og de rammes ulikt av sykdom. Dette perspektivet må ligge til grunn for å sikre gode helsetjenester for alle, uavhengig av kjønn. I apotek har vi hvert år 58 millioner kundebesøk. En overvekt av kundebesøkene er kvinner. Det kan være flere årsaker til dette, som at kvinner har større behov for de tjenestene apotekene tilbyr eller at kvinner i større grad enn menn ivaretar familiers behov for apotek tjenester. Vi registrerer også at kvinner i større grad enn menn benytter seg av helsetjenestene Inhalasjonsveiledning og Medisinstart i apotekene.

Apotekenes viktigste oppgave er å bidra til riktig legemiddelbruk. Dette gjøres i tilknytning til reseptekspedisjoner og når helsepersonell i apotek veileder innen egenomsorgsområdet. Et viktig prinsipp for apotekene er å tilrettelegge veiledning til den enkeltes behov og kvinneperspektivet er således noe apotekene er opptatt av da kvinner innen flere områder har andre behov enn menn. At apotekene har en stor overvekt av kvinner ansatt som helsepersonell mener vi er en styrke ovenfor målgruppen i utredningen.

Apotekene ønsker å utvikle tjenester som kommer spesielt kvinner til gode. Et eksempel på et prosjekt som nå gjennomføres i apotekene er helsetjenesten Medisinstart for pasienter med Diabetes type 2, hvor vi skal gjennomføre samtalene på annet språk enn norsk. Dette er en tjeneste vi samarbeider med Diabetesforbundet om, og vi tror dette er et tiltak som vil komme spesielt kvinner med minoritetsbakgrunn til gode.

Helsepersonell i apotek er i en unik posisjon som førstelinje helsetjeneste som kan bistå kvinner i spørsmål om helse. Nye tjenester kan tilpasses kvinners behov og apotekbransjen følger utviklingen i andre land tett. Ett interessant eksempel på hva som kan utvikles er triageringssystemer i apotek der myndighetene i dialog med apotek kan utvikle systemer som bistår til god standardisert veiledning som fører til egenomsorg eller videre oppfølging hos lege. Dette har man blant annet eksempler på fra Sveits 1. I England testes det nå ut tjenester som også kan komme spesielt kvinner til gode når det blir mulig å få utlevert definerte reseptpliktige legemidler i apotek uten at pasienten må kontakte lege.

Utvalget kommer med en rekke gode tiltak som skal løfte kvinners helse, og flere viktige faktum relatert til kvinner og legemiddelbruk er beskrevet i kapittel 4.3.

Apotekforeningen vil i det videre begrense sine innspill til tiltakene oppsummert i kapittel 1.3.6, Et løft for kvinners helse i livsfaseperspektiv, og gi innspill til noen tiltak vi mener bør utvikles for de ulike gruppene.

Barn

Apotek møter mange småbarnsforeldre daglig, og bransjen har utviklet en [bransjestandard](#) for veiledning av småbarnsforeldre innen egenomsorgsområdet. Vi registrerer at det er en overvekt av kvinner som besøker apotek med spørsmål relatert til spedbarn og barn. Apotekbransjen stiller seg positiv til i samarbeid med myndighetene å videreutvikle eksisterende bransjestandard og utvikle nye tjenester innen legemiddelområdet ovenfor barn og deres omsorgspersoner.

Ungdom og unge kvinner

Apotekforeningen har i lengre sitt sett med bekymring på den økte bruken av paracetamol spesielt blant unge kvinner 2. Vi har gjennomført flere aktiviteter for å bidra til god veiledning til denne kundegruppen, men erfarer at de unge kvinnene i liten grad kjøper legemidler med paracetamol i apotek. Undersøkelser viser at unge jenter i stor grad får utlevert legemidler fra sine mødre og venner. Med den utviklingen vi har sett i bruken av smertestillende legemidler, mener vi at det bør inkluderes kunnskap om riktig legemiddelbruk i ungdomsskolen. Temaet kan f.eks. knyttes til fagtemaet livsmestring. Finland er et eksempel hvor man har erfaring med undervisning om riktig legemiddelbruk i skolen. Apotekforeningen vil gjerne bidra i utviklingen av et målrettet og egnet undervisningsopplegg rettet mot ungdom.

For unge kvinner mener vi at tilgjengelighet til helsetjenester, riktig legemiddelinformasjon og enkel tilgang til legemidler er viktig. I den senere tid har informasjon i ulike sosiale medier skapt usikkerhet i tilknytning til bruk av prevensjon. Vi har i lengre tid ment at det bør vurderes å gi apotekfarmasøyter rekvireringsrett for enkelte prevensjonsmidler og legemidler til utsettelse av menstruasjon. En annen tjeneste som er aktuell i den forbindelse er blodtrykksmåling som allerede tilbys i en del apotek. Apotekene ønsker tettere digital samhandling med fastlegene som vil gi kvinnene et bedre koordinert helsetilbud.

For unge kvinner beskriver utvalget flere tiltak innen svangerskaps- og fødselsomsorg. Også her mener vi at apotekenes oppgaver kan utvides, for eksempel gjennom å gjøre legemidler som letter amming lettere tilgjengelig gjennom f.eks. en ordning med rekvireringsrett til farmasøyter eller reseptfritt med veiledning.

I dag tilbys HPV-vaksinering til unge kvinner, men vi vet at det er en gruppe som ikke fikk dette tilbudet da de gikk på skolen og som kan ha nytte av HPV-vaksinasjon for å forebygge kreft senere i livet. Apotekene har de senere årene etablert flere tjenester inn vaksinasjon, og kan også ta en rolle innen HPV-vaksinasjon dersom helsemyndighetene mener at flere kvinner bør tilbys vaksinen.

Kvinner midt i livet og voksne kvinner

Apotekene har i dag veiledningstjenesten Medisinstart for de som starter med hjerte-karlegemidler. Et prosjekt pågår for å tilby tilsvarende tjeneste til de som begynner på legemidler mot diabetes type 2, og en av apotekkjedene tilbyr en tilsvarende oppfølging til migrenepasienter.

Helsepersonell i apotek har god kunnskap om de helseplagene som rammer denne gruppen kvinner Apotek kan i stor grad kan bidra til riktigere legemiddelbruk, økt kunnskap og trygghet om egen situasjon ved å utvikle flere helsetjenester rettet mot denne gruppen. Medisinstart-samtaler for flere sykdomsgrupper og Medisinsamtale for de som bruker en rekke legemidler i kombinasjon kan være målrettede tiltak med god effekt.

I apotek har vi kartlagt at medarbeiderne behersker en rekke språk utover norsk. Vi mener denne språkkunnskapen kan benyttes på en god måte spesielt ovenfor kvinner med minoritetsbakgrunn.

Eldre

Eldre kvinner er en gruppe i sterk vekst. Vi erfarer at denne gruppen ofte bruker et større antall legemidler samtidig. Vi erfarer at oppfølgingen av den enkeltes legemiddelbruk er begrenset. Som det fremgår av rapporten, er denne gruppen overrepresentert når det gjelder bruk av helse- og omsorgstjenesten. Den samme erfaringen gjelder apotek tjenester. Eldre kvinner oppsøker apotek hyppig helt frem til deres legemiddelbehandling overtas av kommunal omsorgstjeneste.

Legemiddelsamstemming og legemiddelgjennomgang er viktige verktøy som bidrar til trygg og effektiv legemiddelbruk, og vi mener farmasøyter i apotek kan bistå både den enkelte, men også kommunene i oppfølgingen av de eldre kvinnenes legemiddelbruk. I dag får mange pasienter legemidler pakket som multidose fra det tidspunkt kommunehelsetjenesten overtar ansvaret for legemiddelhåndteringen. Ved å finne løsninger for å kunne tilby multidosepakking av legemidler til eldre også før de underlegges kommunal oppfølging, så vil legemiddelbehandlingen få økt kvalitet og behovet for kommunal hjelp vil kunne utsettes for en gruppe av disse kvinnene.

1. [Assessment of minor health disorders with decision tree-based triage in community pharmacies - ScienceDirect](#)
2. <https://vid.brage.unit.no/vid-xmlui/handle/11250/2979160>

Vedlegg

(Ingen filer er lastet opp)

[Tilbake til høringen](#)